

Pigger og bølger

Godt innarbeidede engelske faguttrykk bør brukes også på norsk.

Jeg har med største fornøyelse lest artikkelen i Tidsskriftet nr. 1/2011 om Lennox-Gastauts syndrom (1). Den gir leseren en grundig innføring i de ulike årsaker som kan ligge bak dette sykdomsbildet og de to figurene viser de EEG-forandringer som er så typiske for syndromet. Alle som har arbeidet innen dette feltet, både som kliniker og som tyder av EEG, vil vite at disse pasientene har et langsomt «spike-wave»-mønster i EEG.

Jeg har den største respekt for Tidsskriftets språklige medarbeidere og har mange ganger fått gode tilbakemeldinger om hvordan man kan forbedre et manuskript. I den aktuelle artikkelen synes jeg imidlertid at iveren etter å fornorske språket har gått litt for langt. Det meget veletablerte uttrykket «spike-wave» er blitt erstattet med det norske «pigg-bølge-mønster».

Jeg har rimelig lang fartstid innen nevrologi og har erfaring med bruk av EEG, både

nasjonalt og internasjonalt, og har til gode å høre annet enn det etablerte engelske uttrykket. Pigger finnes ikke i EEG, men kanskje en og annen bølge, da som ledd i en aktivitet. Etter min mening finnes det ingen grunn til å forlate et gammelt, godt og veldefinert begrep som alle forstår og som brukes over hele verden til fordel for pigger, en betegnelse som ikke har noe tradisjon. Man kan heller ikke tale om en naturlig fornorsking av uttrykket ettersom man ikke bruker «pigger» til å beskrive forandringer i EEG. Jeg er ikke imot å holde på det norske språket, men da skal man ikke starte med å forkludre gode, veletablerte faguttrykk. Man kunne ta for seg andre og til dels langt mindre presise beskrivelser som brukes i artikkelen, som «global encefalopati» og «progredierende kognitiv svikt». Forfatterne bruker mange andre ord og begreper som er hentet fra latin og gresk. De fortjener sannelig å bli brukt, men det

samme gjør også veletablerte uttrykk fra det engelske språket. De som fordyper seg innen epilepsi, vil måtte lese det meste av faglitteratur på engelsk. Da bør ikke de som leser Tidsskriftet, behøve å lære seg et uttrykk som bare er til latter innen fagområdet.

Jeg noterer meg dessuten at man skriver om «drop attacks» og «runs of rapid spikes» og dessuten at forfatteren fra Avdeling for kompleks epilepsi har epostadresse @epilepsy.no. Ville det ikke være en fordel om dette ble gjort om til «@fallesyke.no»?

Jan Aasly

jan.aasly@ntnu.no
Nevrologisk avdeling
St. Olavs hospital
7006 Trondheim

Litteratur

1. Lund C, Brodtkorb E, Nakken KO. Lennox-Gastauts syndrom – forløp og behandling. Tidsskr Nor Legeforen 2011; 131: 24–7.

Spir-bølge-mønster i EEG

Det er mange veier til fornorsking.

I Språkspalten i nr. 1/2011 skriver Karl O. Nakken & Caroline Lund underholdende om fornorsking av termen «spike-wave»-mønster i visse encefalogrammer (1). Tidsskriftets forslag om «pigg-bølge» eller «tagg-bølge» ble møtt med munterhet blant epileptologer og nevrofysiologer.

Men gi ikke opp! Her trengs det nok en fornorsking som likner mer på det etablerte «spike-wave» og derfor lyder mindre uvant. To muligheter peker seg ut, nemlig «spiss-bølge»- og «spir-bølge»-mønster. Spiss-bølge er umiddelbart selvforklarende, men «spiss» er også et adjektiv og kunne derfor lede til misforståelsen «en spiss bølge». Spir-bølge lyder harmonisk, fordi ordene spir og bølge står stilmessig godt til hverandre. Undertegnede vil foreslå spir-bølge-mønster.

Til den øvrige diskusjonen i Nakken & Lunds innlegg må det sies at verken «jus» eller «sørvis» for hhv. juice og service er særlig snåle, bare litt uvante. «Jus» brukes allerede av en stor saftprodusent, og den noe snirklete skrivemåten «juice» vil nok forsvinne etter hvert, akkurat som chauffeur som ble til sjåfør. Og i fransk er skrivemåten ikke juice, men jus.

Hvem tok forresten saften og kraften fra språket vårt og ga oss «juice» og «new energy» isteden? Ja, se det er en annen historie...

Jørgen Vogt

Oslo

Litteratur

1. Nakken KO, Lund C. Pigg-bølge-mønster i EEG? Tidsskr Nor Legeforen 2011; 131: 44.